

BASEL II

PILAR III

2012

Offentliggjøring av sentral risikoinformasjon for 2012.

Informasjon i samsvar med kravene i kapitalkravsforskriftens del IX (Pilar 3)

Innhold

1	Innledning og formål med dokumentet	3
2	Konsolidering	3
3	Ansvarlig kapital og kapitalkrav	4
3.1	Ansvarlig kapital	4
	Spesifikasjon av ansvarlig kapital (tall i tusen NOK)	4
3.2	Kapitalkrav	5
4	Kreditrisiko og motpartsrisiko	6
4.1	Definisjon av mislighold og verdifall	6
4.2	Metode for beregning av nedskrivninger	7
4.3	Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder ..	7
4.4	Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid	8
4.5	Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier	8
4.6	Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier	9
4.7	Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål	9
4.8	Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav	10
4.9	Motpartsrisiko knyttet til derivater	11
5	Egenkapitalposisjoner	11
6	Renterisiko	12
7	Styring og kontroll av risiko	13
7.1	Formål og prinsipper for ICAAP	13
7.2	Styring og kontroll av enkeltrisikoer	14
7.3	Strategisk risiko	14
7.4	Eiendomspriserisiko	15
7.5	Forretningsrisiko	15
7.6	Kreditrisiko	15
7.7	Konsentrasjonsrisiko	15
7.8	Likviditetsrisiko	16
7.9	Omdømmerisiko	16
7.10	Markedsrisiko	17
7.10.1	Kursrisiko	17
7.10.2	Valutarisiko	17
7.11	Operasjonell risiko	17
8.	Godtgjørelsesordning	18

1 Innledning og formål med dokumentet

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriftens del IX (pilar 3).

Det legges opp til å utarbeide et tilsvarende dokument hvert år i tilknytning til årsrapporten. Vesentlige endringer som gjør at innholdet i dokumentet avviker betydelig fra faktiske forhold vil kunne medføre hyppigere oppdatering av informasjonen.

Alle tall i dokumentet er per 31.12.2012 med mindre annet fremgår.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

Det vises til annen litteratur for en nærmere beskrivelse av kapitaldekningsreglene.

2 Konsolidering

Kvinesdal Sparebank har ingen selskaper som medfører konsolideringsplikt. Rapporteringen gjelder derfor kun for banken.

3 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

3.1 Ansvarlig kapital

Kvinesdal Sparebanks ansvarlige kapital består av kjernekapital og tilleggskapital.

Spesifikasjon av ansvarlig kapital (tall i tusen NOK)

KJERNEKAPITAL		
Sparebankens fond		150.006
Gavefond		868
Utjevningfond		2.856
Egenkapitalbeviskapital		51.700
Overkursfond		965
Ren kjernekapital		206.395
Fondsobligasjon Statens Finansfond		31.500
Fondsobligasjon		34.762
Samlet hybridkapital		66.262
- Herav omfattet av overgangsbestemmelser		66.262
Fradrag i kjernekapitalen:		
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser (netto)		-3.274
Utsatt skattefordel og andre immaterielle eiendeler		-12.750
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner (50%)		-6.000
Sum fradrag:		-22.024
SUM KJERNEKAPITAL		250.633
TILLEGGSKAPITAL:		
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital		49.876
Fradrag i tilleggskapitalen:		
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner (50%)		-6.000
SUM TILLEGGSKAPITAL		43.876
SUM ANSVARLIG KAPITAL		294.509
Ren kjernekapital (egenkapital)		11,57 %
Kjernekapitaldekning		15,73 %
Kapitaldekning		18,48 %
Ansvarlig lånekapital		
Ansvarlig obligasjonslån 26.09.08 - 26.09.18		50.000
Fondsobligasjon Statens Finansfond 02.11.2009 - 02.11.2013		31.500
Fondsobligasjon 30.11.2005 - 30.11.2015		35.000

Ansvarlig obligasjonslån:

Kupongrenten er 3 mnd NIBOR + 3,50 basispunkter med regulering hver tredje måned. Totale kostnader inkludert amortisert underkurs blir 3 mnd NIBOR + 3,75 basispunkter. Lånet er i norske kroner og har løpetid på 5 + 5 år.

Fondsobligasjon Statens finansfond:

Renten er 6 mnd statskasseveksel tillagt margin på 6 % med regulering hvert halvår. Marginen settes opp 1 prosentpoeng 2.11.13 og ytterligere 1 prosentpoeng 2.11.14 Lånet er i norske kroner og har ubegrenset løpetid.

Fondsobligasjon:

Renten er 3 mnd NIBOR + 1,30 basispunkter med regulering hver tredje måned. Lånet er i norske kroner og har ubegrenset løpetid. Låntaker har rett til å innfri lånet første gang 30.11.2015. Deretter har låntaker innløsningsrett hver 30. november. Totale kostnader inkludert amortisert underkurs blir 3 mnd NIBOR + 1,50 basispunkter.

3.2 Kapitalkrav

Tabellen nedenfor viser kapitalkrav for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravsforskriften. I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko og operasjonell risiko og samlet kapitalkrav.

Minimumskrav til ansvarlig kapital (tall i tusen NOK)

Engasjementskategorier	
Stater og sentralbanker	
Lokale og regionale myndigheter	1.109
Offentlig eide foretak	
Multilaterale utviklingsbanker	
Internasjonale organisasjoner	
Institusjoner	2.739
Foretak	16.060
Massemarkedsengasjementer	0
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	81.762
Forfalte engasjementer	3.808
Høyrisikoengasjementer	
Obligasjoner med fortrinnsrett	1.492
Andeler i verdipapirfond	0
Øvrige engasjementer	13.481
Sum kapitalkrav for kredittrisiko	120.451
Kapitalkrav for operasjonell risiko	8.921
- Fradrag for ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-960
- Fradrag for nedskrivning på grupper av utlån og avsetning for garantiforpliktelser	-912
Sum kapitalkrav	127.500

4 Kreditrisiko og motpartsrisiko

4.1 Definisjon av mislighold og verdifall

Definisjon misligholdte engasjement:

Et engasjement anses for å være misligholdt når kunden ikke har betalt forfalte terminer på utlån innen 90 dager etter forfall eller når overtrekk på rammekreditt ikke er inndeckt som avtalt innen 90 dager etter at rammekreditten ble overtrukket.

Definisjon øvrige tapsutsatte engasjement:

Et engasjement anses for å være tapsutsatt, selv om det ikke er misligholdt ennå, når det er blitt identifisert objektive bevis på verdifall.

Definisjon verdifall:

Utlån og garantier vurderes etter "Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner av 21.12.2004". Utlån måles ved første gangs balanseføring til virkelig verdi (lånebeløpet som er overført til kunden). Ved senere måling vurderes utlån til restverdi med fradrag for antatt verdi av pant. Dersom det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall, foretas nedskrivning for verdifallet. Banken har utarbeidet egne retningslinjer for nedskrivning for tap på utlån og garantier. Retningslinjene omhandler hovedsakelig følgende dimensjoner:

- Personmarked/bedriftsmarked
- Vesentlige/uvesentlige engasjement
- Misligholdte/ikke misligholdte engasjement
- Risikoklasser

Kriterier for beregning av nedskrivninger på individuelle utlån er at det foreligger objektive bevis for verdifall. Objektive bevis på at et utlån har verdifall inkluderer, ifølge utlånsforskriften, observerbare data banken har kjennskap til om følgende tapshendelser:

Vesentlige finansielle problemer hos debitor.

Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd.

Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor.

Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debtors bo blir tatt under konkursbehandling.

4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

Nedskrivningsbeløpene beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og vurdert verdi av pant. Ved beregningen av de fremtidige kontantstrømmene vurderes sikkerhetene til påregnelig salgspris fratrukket salgskostnader.

Identifiseringen av tapsutsatte engasjement tar hovedsakelig utgangspunkt i tapshendelser som foreligger på balansedagen, men objektive bevis på manglende fremtidig oppgjørsevne hos debitor vurderes også. Banken foretar kvartalsvise vurderinger av vesentlige engasjement med tanke på individuelle og gruppevise nedskrivninger.

Nedskrivning på grupper av utlån er basert på historiske tall.

4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

Engasjementer(1) fordelt på engasjementstyper, geografiske områder og typer av motparter (tall i tusen NOK)

	Utlån	Ubenyttede rammer	Garantier	SUM
Personmarked	1.393.049	123.639	43.629	1.560.317
Primærnæring	39.045	2.305	300	41.650
Industri	67.758	6.761	36.769	111.288
Elektr-,vannfors-,renovasjon	23.678	500	2.629	26.807
Bygg, anlegg	104.679	12.417	5.639	122.735
Varehandel, hotel og res.	49.459	15.367	23.198	88.024
Transport og lagring	7.739	2.030	2.877	12.646
Informasjon og komm.	1.316	263		1.579
Finans- og fors.virksomhet	12.064	0		12.064
Oms- og drift av fast eiendom	283.826	4.627	47.693	336.146
Tjenesteyting	47.598	9.775	8.487	65.860
Terra Boligkreditt		0	74.882	74.882
Øvrige finansinstitusjoner	32.161			32.161
Sum	2.062.372	177.684	246.103	2.486.159
Hjemfylke	1.770.629	156.986	160.351	2.087.966
Landet for øvrig	287.554	18.095	85.752	391.401
Utlandet	4.189	2.603	0	6.792
Gjennomsnitt (2)	2.045.215	214.804	287.387	2.547.406

(1) Etter individuelle nedskrivninger

(2) Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse siste år.

4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser beløp for ulike engasjementstyper fordelt på løpetid.

Engasjementer (1) fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid (tall i tusen NOK)

Engasjementstyper	inntil 1 mnd	1- 3 mnd	3 - 12 mnd	1 - 5 år	Over 5 år	Uten løpetid	SUM
Utlån og fordringer	493.864	21.475	52.287	413.977	1.080.769		2.062.372
Ubenyttede rammer			177.684				177.684
Garantier						246.103	246.103
SUM	493.864	21.475	229.971	413.977	1.080.769	246.103	2.486.159

4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier

Matrisen viser misligholdte utlån og individuelle nedskrivninger på utlån samt avsetninger på garantier fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier (tall i tusen NOK)

Type motpart	Misligholdte Eng.	Eng. med nedskrivning	(1) Samlede nedskrivninger	Resultatførte (1) nedskrivninger siste år.
Personmarked	20.265	2.091	1.238	
Primærnæring		8.942	1.000	
Industri		1.793	1.000	1.000
Elektr-,vannfors-,renovasjon				
Bygg, anlegg	8.110	24.701	7.846	4.081
Varehandel,hotel og res.	612	15.176	4.010	
Transport og lagring				
Informasjon og komm.				
Finans- og fors.virksomhet				
Oms- og drift av fast eiendom	13.785	112.978	42.431	564
Tjenesteyting	1.847	4.815	1.000	
Terra Boligkreditt				
Øvrige finansinstitusjoner				
Sum	44.619	170.496	58.525	5.645
Hjemfylke	36.553	170.286	58.317	5.645
Landet for øvrig	8.066	210	208	0
Utlandet	0			

(1) Kun individuelle nedskrivninger

(2) Samlet garantiansvar der det er foretatt nedskrivning

4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier

Endringer i nedskrivninger på individuelle utlån og avsetninger på garantier siste år (tall i tusen NOK)

	Garantier	Utlån
Individuelle nedskrivninger 01.01.	11.017	58.778
- Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt nedskrivning	0	13.939
- Reduserte nedskrivninger i perioden	11.017	125
+ Nye nedskrivninger i perioden	0	13.811
- Tilbakeføring nedskrivninger i perioden	0	
= Individuelle nedskrivninger pr. 31.12	0	58.525
Gruppevise nedskrivninger pr. 01.01	0	11.307
+ Periodens gruppevise nedskrivninger	0	89
= Gruppevise nedskrivninger pr. 31.12	0	11.396
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-11.017	-253
+ Periodens endring i gruppevise nedskrivninger	0	89
+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år er gjennomført ind.nedskr	0	13.939
+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er gjennomført ind. nedskr.	0	4.695
- Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	0	2.519
= Periodens tapskostnader	-11.017	15.951

4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Etter standardmetoden vil kapitalkravet kunne avhenge av motpartens offisielle rating. Offisiell rating vil i liten grad være aktuelt for bankens lånekunder, men kan være aktuelt for utstedere av verdipapirer banken plasserer i. I så fall er det rating fra Standard & Poor's, Moody's og/eller Fitch som er aktuelle. Kvinesdal Sparebank har per rapporteringstidspunktet ingen engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav (tall i tusen NOK)

Engasjementskategorier	Eng.beløp før sikkerhet	Eng.beløp etter sikkerhet	Fratrukket ansvarlig kapital	Benytt ratingbyrå	Andel sikret med pant (1)	Andel sikret med garantier (1)
Stater og sentralbanker	11.418	11.418		Ingen	0 %	0 %
Lokale og reginale myndigheter	63.890	69.326		Ingen	0 %	8 %
Offentlig eide foretak				Ingen	0 %	0 %
Multilaterale utviklingsbanker				Ingen	0 %	0 %
Internasjonale organisasjoner				Ingen	0 %	0 %
Institusjoner	149.080	149.180	11.999	Ingen	0 %	0 %
Foretak	266.409	258.345		Ingen	0 %	0 %
Massemarkedsengasjementer				Ingen	0 %	0 %
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	2.036.510	2.036.510		Ingen	100 %	0 %
Forfalte engasjementer	40.170	40.168		Ingen	100 %	0 %
Høyrisiko-engasjementer				Ingen	0 %	0 %
Obligasjoner med fortrinnsrett	186.654	186.654		Ingen	0 %	0 %
Andeler i verdipapirfond				Ingen	0 %	0 %
Øvrige engasjementer	200.042	192.807		Ingen	0 %	0 %
SUM	2.954.173	2.944.408	11.999	-		

(1) Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp før sikkerheter.

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter. Kvinesdal Sparebank benytter ikke kredittderivater.

Banken foretar ikke motregning av eksponeringer i eller utenfor balansen ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi. Sikkerhetsobjekter som er ukjente for oss, skal dokumentere sin verdi gjennom offentlig takst. På eiendommer i vårt primærmarked benyttes, i tillegg til takst, bankens egen markedskunnskap ved fastsettelse av verdi.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon av typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

Verdivurdering av boligeiendommer oppdateres ved vesentlige endringer i markedet.

4.9 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Kvinesdal Sparebank har ikke derivater med positiv verdi for banken. Det er derfor ikke beregnet motpartsrisiko. Samlet volum med rentesikringsavtaler er 32,2 mill kroner. Derivatene har en samlet verdi på -0,5 mill kroner.

5 Egenkapitalposisjoner

Bankens beholdning av aksjer og andeler er klassifisert som anleggsaksjer (strategisk formål).

Beholdning for strategisk formål nedskrives dersom antatt verdi er lavere enn kostpris, og verdifallet ikke anses forbigående.

Matrisen under viser egenkapitalposisjoner fordelt etter om de holdes for gevinstformål eller strategisk formål. Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år og hvor mye av dette som er medregnet i hhv kjernekapital og tilleggskapital.

Egenkapitalposisjoner (tall i tusen NOK)

	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gev / tap i perioden	Urealisert gev / tap i perioden	(1) Herav medregnet i kjernekapital	(1) Herav medregnet i tilleggskapital
Aksjer og andeler - gevinstformål	0	0	0		0	
- børsnoterte aksjer						
- andre aksjer og andeler			0		0	
Aksjer og andeler - strategisk formål	43.517	44.966		-210	-210	
- børsnoterte aksjer	285	239				
- andre aksjer og andeler	43.232	44.727		-210	-210	

(1) "Herav" sikter til urealiserte gevinster / tap.

6 Renterisiko

Kvinesdal Sparebank har identifisert følgende kilder til renterisiko:

- Utlån til kunder/andre banker
- Rentebærende plasseringer i verdipapirer
- Innskudd fra kunder
- Rentebærende verdipapirgjeld
- Annen rentebærende gjeld
- Derivater

Renterisiko på utlån til kunder oppstår i tilknytning til både flytende og fastforrentede utlån. I henhold til finansavtaleloven (gjeldende for privatpersoner) har banken en varslingsfrist på 6 uker før en eventuell renteøkning på utlån kan iverksettes. Fastrenteutlån er fordelt etter rentebindingstid i Orbof 11 og en vektet durasjon er beregnet til 3,83.

Bankens plasseringer i rentebærende verdipapirer består hovedsakelig av papirer med flytende rente som reguleres månedlig. Fra vår meglerforbindelse mottar vi månedlige kurs- og renterisikooversikter som inngår i bankens styring av renterisiko.

Renterisiko knyttet til kundeinnskudd oppstår også i tilknytning til både flytende og fastforrentede avtaler. Når det gjelder kundeinnskudd er imidlertid varslingsfristen i finansavtaleloven på bare 14 dager, renterisikoen på innskudd med flytende rentevilkår er derfor betraktelig lavere enn den tilsvarende risikoen på utlån. Renterisikoen knyttet til fastrenteinnskudd er noe høyere. Her opererer banken med rentebindingsperioder fra 3 – 12 måneder. På grunn av den relativt korte bindingstiden har vi p.t. ikke benyttet renteswapper her.

All rentebærende verdipapirgjeld er lagt ut med flytende rente knyttet til 3 måneders NIBOR og kvartalsvise rentejusteringer. Banken har fondsobligasjon fra Statens finansfond på 31,5 mill kroner som ligger med flytende rente knyttet til 6 måneder statskasseveksler. Rentesikring av innlån vurderes fortløpende.

Renterisikoen måles og rapporteres halvårlig gjennom beregning av effekten på instrumentenes virkning av en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallellforskyve seg med 1 prosentpoeng. Total renterisiko på fastrenteoposisjoner utgjør 1,7 mill kroner.

Renterisikoen styres etter vedtatte rammer i Risikopolicy og Markedspolicy.

Renterisiko (tall i tusen NOK)

Renterisiko	Renterisiko
Fastrente-utlån	2.935
Obligasjoner	586
Fastrente-innskudd	-493
Obligasjonsgjeld/ Andre langsiktige lån	-475
Rentebytteavtaler	-847
Sum finansielle instrumenter	1.706
Total renterisiko på fastrenteoposisjoner	1.706

7 Styring og kontroll av risiko

7.1 Formål og prinsipper for ICAAP

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Denne kapitalbehovsvurderingen skal være fremoverskuende, og dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til bankens nåværende og fremtidig risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også må vurdere kapitalbehovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer m.v.

Fremtidige tap kan deles inn i forventede tap og uventede tap. Forventede tap kan betraktes som en driftskostnad og forutsettes dekket over den løpende driften. Den løpende driften kan også betraktes som et førstelinje-forsvar mot uventede tap. I kapitalbehovsvurderingen legges det imidlertid til grunn at uventede tap ikke dekkes over driften, med skal dekkes av kapital. Kapitalbehovsvurderingen innebærer følgelig at banken beregner hvor mye kapital som trengs for å dekke opp for fremtidige uventede tap.

Disse beregningene gjøres på ulike måter for ulike risikoer, og er basert på ulike forutsetninger. Det er en implisitt forutsetning om at det ikke beregnes kapital som dekker alle tenkelige tapsutfall. Det er imidlertid benyttet konservative forutsetninger i beregningene.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Banken har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoer, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoene. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Banken har videre, basert på en overordnet risikotoleranse, etablert et ønsket nivå for kapital. Dette nivået er benevnt bankens kapitalmål.

I fastsettingen av bankens kapitalmål inngår bankens internt beregnede kapitalbehov, men banken gjør i tillegg en vurdering av forventninger og krav fra bankens omgivelser. Bankens overordnede risikotoleranse innebærer at kapitalmålet alltid vil være høyere enn bankens internt beregnede kapitalbehov.

Bankens kapitalmål og overordnede retningslinjer for kapitalbehovsvurderingen er vedtatt av bankens styre. Administrasjonen gjennomfører de relevante vurderinger og beregninger og fremlegger dette for styret. En slik gjennomgang gjøres minst én gang per år. Styret er aktivt med i prosessen, og vi benytter ekstern revisor i kvalitetssikringen av arbeidet.

Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for følgende risikoer:

- Strategisk risiko
- Eiendomsrisiko
- Forretningsrisiko
- Kredittrisiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Likviditetsrisiko
- Omdømmerisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko

Beregning av kapitalbehov for enkeltrisikoe gjøres ved hjelp av ulike metoder, herunder bruk av stresstester i form av følsomhetsanalyser. I slike følsomhetsanalyser fokuseres det på betydningen av endringer i én enkelt variabel. I tillegg til dette gjennomfører banken stresstesting i form av scenarioanalyse som er ment å vise betydningen for banken samlet sett av samtidige endringer i flere relevante faktorer. Banken gjennomfører også egne stresstester av likviditetsrisiko.

7.2 Styling og kontroll av enkeltrisikoe

I det følgende gis en gjennomgang av bankens håndtering av de enkelte risikoene.

Kvinesdal Sparebank er en forholdsvis liten kredittinstitusjon. Det er derfor et overordnet mål for styret at bankens kredittpolicy innebærer forsvarlig risiko. Banken har utarbeidet eget regelverk som bidrar til begrensninger og styling av den finansielle risiko. Finansiell risiko deles inn i kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko. Markedsrisiko består igjen av renterisiko, valutarisiko og aksjekursrisiko.

Nedenfor følger en beskrivelse av de ulike typer risiki, og hvordan banken har håndtert disse.

Risikostyringsfunksjonen er organisert som en integrert del av bankens internkontroll-opplegg. Ansvarlig avdelingsleder forestår her avviksrapportering til banksjef, som igjen sørger for videre rapportering til bankens styre i de situasjonene der det er påkrevet. Det utarbeides kvartalsvis rapport til styret med oppsummering over kreditt- likviditet- marked- og operasjonell risiko.

7.3 Strategisk risiko

Risiko for at banken ikke skal "overleve". Dette er den fundamentale risiko for styret og ledergruppen og innebærer risiko for at verdiene av gjeld og eiendeler endres på grunn av faktorer i markedet. Dette fordrer en kontinuerlig vurdering av konkurransesituasjonen, bankens produkter og endringer i banken rammevilkår. Strategisk risiko er risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Banken anser denne risikoen som lav.

7.4 Eiendomspriserisiko

Denne risikotypen defineres som risiko for uventet verdifall på institusjonens eiendommer eller porteføljer av eiendomsinvesteringer. Eiendomspris risiko knyttet til utlån til eiendomssektoren eller eiendeler som sikkerhet dekkes under kredittrisiko og konsentrasjonsrisiko. Banken eier et eget bankbygg, samt hytte på Knaben og leilighet i Spania. Et verdifall på disse eiendommene anses å være en lav risiko da markedsverdien antas å være høyere enn bokført verdi.

7.5 Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som risikoen for uventede inntektsvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd. Risikoen vurderes av bankens styre en gang hvert år eller oftere ved behov.

7.6 Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Denne typen risiko knytter seg hovedsakelig til større privat- og næringsengasjement, men også til bankens plasseringer i verdipapirer.

Vårt regelverk, både i kreditthåndboken og i reglene for virksomheten på verdipapirmarkedet, gir klare begrensninger i volum og krav til sikkerhet. En stor del av bankens utlån er sikret ved pant i fast eiendom.

Bankens obligasjonsportefølje er anskaffet for å sikre en nødvendig likviditetsbuffer, og består i hovedsak av obligasjoner utstedt av andre kredittinstitusjoner og kommuner. Det knytter seg liten til middels kredittrisiko til denne porteføljen. Ved årsskiftet er porteføljen vurdert til det laveste av kostpris og markedspris.

Både person- og bedriftskundene blir risikoklassifiserte. Risikoklassifiseringssystemet gjør banken bedre i stand til å beregne og styre risiko innenfor utlånsområdet. Personkundene klassifiseres ut fra sikkerheter og betalingsevne. Næringskundene blir først analysert i forhold til siste års regnskap. Deretter tas det hensyn til realisasjonsrisikoen, det vil si hvor stor andel av engasjementet som eventuelt ikke er sikret ved pant. På grunnlag av regnskapsanalysen og sikkerhetene får næringskundene tildelt en risikoklasse. Både person- og næringskunder blir delt inn i følgende tre risikoklasser: Lav risiko, middels risiko og høy risiko.

7.7 Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko defineres som risiko for tap som følge av konsentrasjon om:

- Enkeltkunder
- Enkelte bransjer
- Geografiske områder

Banken har 5 kundeengasjement som kvalifiserer som stort engasjement. Hovedregelen er at en kunde ikke skal utgjøre mer enn 20 prosent av bankens ansvarlige kapital. Ved årsskifte er 2 av våre engasjement konsolidert over denne grensen, men godt under lovkravet på 25 %. Det jobbes med tilpassning til ny kapital.

Ekstra konjunkturutsatte bransjer har vi definert til å omfatte hotell/restaurant fiskeoppdrett, havbruk, transport, entreprenør og næringsbygg.

Styret har vurdert at vi ikke har en hjørnesteinsbedrift i vårt marked.

Utlånene er fordelt med 86 % til Vest-Agder fylke og 14 % til landet for øvrig. Garantiene er fordelt med 65 % til Vest-Agder fylke og 35 % til landet for øvrig. Vi mener dette gir en god risikospredning.

7.8 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at en bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiære økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på institusjonens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

En solid og veldrevet bank vil normalt ha lett tilgang til trekkrettigheter og nødvendige kreditter. Likviditetsrisikoen har kontinuerlig stort fokus og banken har jobbet aktivt for å øke innskuddsdekningen. Ved utgangen av året var innskuddsdekning 92,9 %. Bankens likviditetsindikatorer 1 og 2 var pr. 31.12.2012 på henholdsvis 112 % og 117 %. Baselkomiteen har anbefalt de nasjonale tilsynsmyndigheter å innføre et minstekrav på LCR og LBI. Banken vil gradvis tilpasse seg disse reglene og LBI var ved utgangen av året 164 %. Underlikviditeten er sikret med langsiktige innlån. Likviditeten følges opp daglig og det rapporteres kvartalsvis til styret. Styret vurderer likviditetsrisikoen til å være lav og under kontroll ut fra gjennomførte tiltak og vedtatte kontrollrutiner

7.9 Omdømmerisiko

Omdømmerisiko defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, eiere og myndigheter. Omdømmerisiko vurderes årlig av bankens styre og anses som lav. Det gjøres en kundetilfredshetsundersøkelse årlig som banken kommer svært godt ut av. I tillegg følger man opp ratinger foretatt av større kreditt-institusjoner.

7.10 Markedsrisiko

Markedsrisiko defineres som risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser og renter.

7.10.1 Kursrisiko

Kursrisiko oppstår når bankens aksje- og obligasjonsbeholdning får verdien fastsatt av markedsutviklingen. Styret har vedtatt grenser for maks eksponering i selskap og sektor. Bankens beholdning av aksjer består av anleggsaksjer hvor den største strategiske plassering er i Terra Boligkreditt AS. Beholdningsoversikt og verdier rapporteres styret hvert kvartal. Totalt sett ansees kursrisikoen som moderat.

Virksomheten styres av egne regler fastsatt av styret, og det er gitt klare fullmakter og volumbegrensninger på området.

7.10.2 Valutarisiko

Banken har ved utgangen av året valutarisiko knyttet til en ubetydelig kontantbeholdning samt en mindre aksjebeholdning av anleggsaksjer i utenlandsk valuta. Banken har ellers ingen balanseposter i utenlandsk valuta.

Imidlertid har banken en indirekte valutarisiko i form av garanti for valutalån formidlet til annen kredittinstitusjon. Banken vil på disse garantiene kun ha en valutarisiko dersom kunden skulle misligholde lånet. Valutarisikoen på egen balanse vurderes som lav.

7.11 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Tapet kan være forårsaket av bevisste eller ubevisste handlinger/hendelser.

Operasjonell risiko blir en form for "restrisiko" som ikke dekkes av de øvrige risikoområdene. Risikoen styres ved at det foretas løpende kontroller med utgangspunkt i bankens etablerte internkontroll-rutiner. Avdekkede avvik rapporteres løpende via avdelingslederne til banksjef, som igjen i enkelte situasjoner rapporterer videre til bankens styre.

8. Godtgjørelsesordning

Styret har gitt retningslinjer for godtgjørelse som omfatter alle former for godtgjørelse til bankens ansatte. Retningslinjene skal bidra til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med virksomhetens risiko, motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter.

Banken har en ordning for variabel godtgjørelse som er regulert av forskriften om godtgjørelse i finansinstitusjoner mv.

Kvinesdal Sparebank har ingen generell bonusordning.

Styret i banken kan ved et godt/svært godt årsresultat eller ved at en enkelt ansatt har gjort en spesiell god innsats en periode, fastsette at det for et enkelt år, men ingen generell ordning, skal utbetales bonus innenfor rammen. Dette kan for hver enkelt ansatt ikke utgjøre mer enn halvannen månedslønn pr år.

Samlet utbetalt godtgjørelse til alle ledende ansatte som fremkommer i forskriften og som har arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering, utgjorde for 2012 ca 3,1 mill kroner.